

[Justitsministeren.]

Også nationale betragtninger, som naturligvis har størst vægt her, må føre til samme resultat. Hvis en interesseorganisation gennem meget lang tid har haft nær forbindelse med et bestemt politisk parti — der er måske ligefrem tale om fælles optræden og nært samarbejde gennem generationer — ja, så synes jeg, det er vanskeligt at hævde, at dette samarbejde falder uden for organisationens virksomhed, således at vi skulle kunne forbyde flertallet i organisationen at træffe bestemmelse om, at dette skal fortsættes. Hvis man fordyber sig i den danske arbejderbevægelses historie, vil man konstatere, at der lige fra arbejderbevægelsens start til i dag har været det intimeste samarbejde både personmæssigt og økonomisk mellem fagbevægelsen og socialdemokratiet.

Nu går forslaget jo ikke ud på at hindre, at samarbejdet fortsættes, og tanken om at søge at hindre samarbejde ved lovgivningsindgreb er vel også fjern. Man accepterer således, at en person er nødt til at være medlem af en organisation, der følger en anden politik end den, han selv hylder, og at han derigennem rent faktisk kommer til at udgøre en støtte for denne politik. Det eneste, man ikke vil acceptere, er, at den pågældende kommer til at yde økonomisk støtte. Det er vanskeligt for mig at se, at der i princippet er nogen væsentlig forskel på disse to former for støtte. Man må herved også tage i betragtning, om den støtte, der ydes, tynger de enkelte medlemmers budget, eller om der alene er tale om små beløb. Dette forhold har domstolene hele tiden tillagt vægt. Nu ved vi jo ikke, med hvilke beløb organisationer på arbejdsgiverside støtter politisk arbejde, men vi ved, at den støtte, der fra fagbevægelsens side ydes til politiske partier, kun udgør meget små beløb pr. medlem; hvis jeg ikke husker fejl, er der under den retssag, som er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget, nævnt et beløb på ca. 1 kr. pr. medlem pr. år, altså ganske ubetydelige tal.

Sagen lå helt anderledes, hvis det kunne hævdes at være i strid med grundlovens principper, at et flertal i en organisation kunne beslutte, at organisationen skulle støtte et politisk parti, men højesteret fast-

slog jo netop i dommen i november, at dette ikke er tilfældet.

Forslagsstillerne henviste til, at der i England er indført en lignende ordning som den, lovforslaget søger etableret. Det er, så vidt jeg ved, rigtigt, at der i England findes en ordning, hvorefter interesseorganisationerne kun gennem et særligt fond må støtte politisk arbejde, og hvorefter et medlem kan blive fri for at betale bidrag til dette fond ved at afgive en særlig erklæring. Jeg kan imidlertid ikke se, at dette skulle være afgørende for os. Det er vanskeligt at vurdere en sådan ordning uden at kende dens historie og dens nærmere baggrund. Ordningen blev, efter hvad der er oplyst for mig, indført allerede i 1913, altså længe før ILO-konventionen blev vedtaget.

Jeg har indtil nu kun beskæftiget mig med det mere principielle i lovforslaget, men også den praktiske gennemførelse af forslagens regler vil volde vanskeligheder. Hvad vil det nu sige, at et medlemskab er af afgørende betydning? Er det et kriterium, man kan bruge i en lovtæst? Hvad vil det sige at yde bidrag til politisk arbejde? Hvad betyder ordet politisk? Er politisk her det modsatte af upolitisk? Vi ser jo ved kommunalvalgene, at der altid rundt omkring i landet opstår en hel del upolitiske lister, der alle har det tilfælles, at de er imod socialdemokratiet, og endvidere, at de altid går i samarbejde, som regel i liste-forbund, med venstre- og konservative lister. Er udøvelsen af oplysende virksomhed, f. eks. om liberalismens principper eller om fagbevægelsens historie, politisk arbejde? Kan det tillades, at en interesseorganisation ansætter og lønner en funktionær, der samtidig er folketingsmand? Ellers var der jo adskillige medlemmer i denne sal, vi måtte sige farvel til. Kan organisationen selv udgive blade eller tidsskrifter, som vel ikke har tilhørsforhold til et politisk parti, men som dog støtter en bestemt politik?

Til disse uklarheder kommer, at lovforslaget vil kunne medføre konsekvenser, som er vanskelige at vurdere. Begynder man at give regler om, at de enkelte medlemmer ikke har pligt til gennem deres kontingent at yde økonomisk støtte til partiformål, opstår spørgsmålet, om medlemmerne ikke i al almindelighed bør have krav på, at deres